

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubora Šeba a sudkýň JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Edity Bakošovej, v právnej veci žalobcu **P. M.**, zastúpeného JUDr. P. K., proti žalovanému **1/ K.**, IČO: X., zastúpenému JUDr. E. V., za vedľajšej účasti **S.**, zastúpenej **A.**, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20 C 21/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. mája 2009 sp. zn. 13 Co 10/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobou podanou na Okresnom súde Prešov 7. februára 2003 sa žalobca domáhal proti žalovanému uloženia povinnosti zaplatiť mu 1/ odškodnenie za bolesť vo výške 31.368,25 € (945.000,-- Sk) podľa priloženého posudku o bolestnom (262,5 bodov x 60,-- Sk/1 bod x 60) a 2/ 60-násobok odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 59.749,05 € (1.800.000,-- Sk) podľa priloženého posudku o sťažení spoločenského uplatnenia z oblasti traumatológie (500 bodov x 60,-- Sk/1 bod x 60) a vo výške 185.222.,06 € (5.580.000,-- Sk) podľa priloženého posudku o sťažení spoločenského uplatnenia z oblasti psychiatrie a sexuológie (1550 bodov x 60,-- Sk/1 bod x 60). Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný ako

prevádzateľ motorového vozidla zodpovedá za ublíženie na zdraví spôsobené mu osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla.

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 16. septembra 2008 č.k. 20 C 21/2003-201 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu bolestného 3.958,37 € (119.250,-- Sk), z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia 37.841,07 € (1.140.000,-- Sk) a z titulu náhrady trov konania 6.584,94 € (198.378,-- Sk) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal tiež k povinnosti nahradiť trovy štátu vo výške 234,08 € (7.052,-- Sk). Vec právne posudzoval podľa § 427 ods. 1 a 2, § 428, § 429 a § 444 Občianskeho zákonníka a podľa § 1, § 2 ods. 1, § 4 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2 a § 7 ods. 1 – 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „vyhláška“). Na základe vykonaného dokazovania žalobcovi priznal 1/10-násobok odškodnenia za bolesť podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgia, traumatológia (225 bodov x 60,-- Sk/1 bod x 10) a 2/20-násobok odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgia, traumatológia (350 bodov zvýšených dvojnásobne, teda 700 bodov x 60,-- Sk/1 bod x 20) a podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, psychiatria a sexuológia (300 bodov x 60,-- Sk/1 bod x 20). Od priznaného odškodnenia okresný súd odpočítal poisťovňou už žalobcovi vyplatené plnenie na odškodnení bolestného vo výške 522,80 € (15.750,-- Sk) a vyplatené plnenie na odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 1.991,64 € (60.000,-- Sk). Za okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré podľa jeho názoru odôvodňovali zvýšenie odškodnenia za bolesť 10-násobne a za sťaženie spoločenského uplatnenia 20-násobne, okresný súd považoval skutočnosť, že úraz zanechal na žalobcovi trvalé následky, ktoré ho obmedzujú v bežnom živote, z ktorého dôvodu sa nemôže venovať športovej činnosti, najmä kulturistike, bolo poškodené jeho psychické zdravie a obmedzený i jeho sexuálny život. Okresný súd zároveň zohľadnil tú skutočnosť, že žalobca sa po ukončení liečenia nevenoval rehabilitácii, čím sa sám podieľal na tom, že nedošlo k zmierneniu následkov úrazu, z ktorého dôvodu žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Krajský súd v Prešove na odvolanie vedľajšieho účastníka rozsudkom z 5. mája 2009 sp.zn. 13 Co 10/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu z titulu bolestného zamietol a v časti sťaženia spoločenského uplatnenia žalovanému uložil povinnosť zaplatiť

žalobcovi 13.443,54 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu z tohto titulu zamietol. Zároveň zmenil výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa o trovách konania tak, že žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi 3.412,21 € na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Výrok o trovách štátu potvrdil a vedľajšieho účastníka zaviazal k povinnosti nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 620,72 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1, § 4 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2 a § 7 ods. 3 vyhlášky a podľa prílohy vyhlášky „Úrazy, choroby z povolania a iné poškodenia na zdraví“ (ďalej len „príloha vyhlášky“). Svoje rozhodnutie, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti bolestného tak, že žalobu z titulu bolestného zamietol, odôvodnil s poukazom na znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgie, traumatológie na č.l. 89. Uviedol, že znalec pri položke 112a (obojstranná zlomenina lonových kostí s rozstupom lonovej spony) zvýšil bolestné pre bolestivý spôsob liečby o polovicu podľa bodu A/I, ods. 6 písm. b) Zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, uvedených v prílohe vyhlášky. Podľa názoru odvolacieho súdu, už v tomto bodovom ohodnotení bolestného sú zohľadnené zranenia, ktoré žalobca utrpel, ich liečenie, ako aj bolesti, ktoré pri tom pociťoval, keďže ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, liečba žalobcu bola štandardná a primeraná utrpeným zraneniam z hľadiska bolestivosti ako i dĺžky liečenia a z dokazovania nevyplývalo, že žalobca v priebehu liečby pociťoval mučivé útrapy alebo neznesiteľnú bolesť. Na základe uvedeného nepovažoval odvolací súd za primerané a zároveň dôvodné 10-násobné zvýšenie bolestného. A keďže za 225 bodov ohodnotenia bolestného mu bolo poisťovňou už poskytnuté plnenie vo výške 522,80 € (15.750,- Sk) a jeho nárok tak bol z tohto titulu plne uspokojený, žalobu v tejto časti zamietol. Zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa v časti rozhodnutia o odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia odôvodnil odvolací súd bodom A/II, ods. 12 Zásad pre hodnotenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, uvedených v prílohe vyhlášky a § 7 ods. 3 vyhlášky. Podľa jeho názoru prvostupňový súd nesprávne vychádzal zo základného bodového ohodnotenia - 1000 bodov (z odvetvia traumatológie 700 bodov ako dvojnásobok 350 bodov a z odvetvia sexuológie a psychiatrie 300 bodov) a žalobcovi aj nesprávne priznal až 20-násobok odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky. Poukázal na to, že znalec z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgie, traumatológie ohodnotil v znaleckom posudku položku 321c (porušenie súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a s poruchou funkcie dolných končatín u mužov) plným počtom 350 bodov a znalecký ústav položku 252 (vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy) taktiež plným počtom 600

bodov. Podľa bodu A/II, ods. 12 Zásad pre hodnotenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, uvedených v prílohe vyhlášky sa však podľa jeho názoru malo 350 bodov za položku 321c krátiť na polovicu, teda na 175 bodov a k nim pripočítať plné bodové ohodnotenie 600 bodov za položku 252. Základné bodové ohodnotenie, z ktorého mal potom prvostupňový súd správne vychádzať pri zvýšení odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia malo byť 775 bodov (175 + 600). Odvolací súd zároveň poukázal na odporúčenie znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgia, traumatológia, zvýšiť hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok vzhľadom na vek žalobcu a neustále sa zhoršovanie živnosti bedrových kĺbov, chronicitu bolestí v mieste zlomeniny, v bedrových kĺboch a chrbtici a z toho plynúci životný diskomfort, čo žalobcu obmedzuje v bežnom, pracovnom i športovom živote. Taktiež poukázal i na jeho vyjadrenie, že stav žalobcu nie je hodný osobitného zreteľa, pričom rovnaké závery vyplynuli i zo znaleckého posudku znaleckého ústavu (vykonávajúceho v prejednávanej veci kontrolné znalecké dokazovanie), podľa ktorého v bodovom ohodnotení (600 bodov) sú zahrnuté aj sexuálne poruchy, ktoré sú súčasťou poúrazovej depresie a že mimoriadne zvýšenie náhrady z hľadiska psychiatrického a sexuologického nie je odôvodnené. Odvolací súd, posudzujúc túto otázku ako otázku právnu, rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že po úraze je život žalobcu čiastočne obmedzený z dôvodu poranení lonových kostí a z toho vyplývajúcich trvalých následkov, preto sa zaoberal i otázkou zvýšenia odškodnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že primeraným je 10-násobné zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, pretože žalobca je samostatne mobilný a sebestačný, čo sa týka osobného života, jeho športová činnosť v kulturistike bola na regionálnej úrovni a neunesol dôkazné bremeno pre priznanie vyššieho zvýšenia odškodnenia, keď nepreukázal mimoriadne zapojenie sa či už do spoločenskej, kultúrnej, rodinnej, politickej či inej oblasti života pred úrazom. Rovnako ako súd prvého stupňa prihliadol na zistenia znalca, podľa ktorých, k súčasným obmedzeniam žalobcu prispelo aj to, že i napriek odporúčaniam traumatológa vôbec nerehabilitoval, čím nevytvoril priaznivé podmienky pre rozcvičenie chrbtice a bedrových kĺbov, ktoré neboli úrazom poškodené, neredukoval svoju telesnú hmotnosť znížením kalorického príjmu v dôsledku zníženia pohybu, ktorá vysoká telesná hmotnosť – nadváha negatívne ovplyvňuje zaťažovanie bedrových kĺbov a chrbtice, čo sa nemalou mierou podieľa na chronických bolestiach. Odvolací súd vychádzajúc potom zo základného bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia - 775 bodov, z dôvodov hodných osobitného zreteľa odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšil na 10-násobok (775 x 60,-- Sk/1 bod x 10 =

465.000,-- Sk). Z takto zisteného odškodnenia odpočítal žalobcovi už poskytnuté plnenie zo strany poisťovne vo výške 1.991,64 € (60.000,-- Sk) a priznal mu odškodnenie vo výške 13.443,54 € (405.000,-- Sk).

Proti výrokom rozsudku krajského súdu, ktorým tento súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol, podal dovolanie podľa § 236 v spojení s § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) žalobca. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.). Odvolací súd sa podľa jeho názoru nesprávne vyporiadal s otázkou primeraného zvýšenia odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Ohľadom primeraného zvýšenia odškodnenia za bolesť poukázal na to, že znaleckými posudkami i výpoveďami svedkov bolo preukázané, že ním vytrpená bolesť, ktorú prežil v súvislosti s úrazom, nebola bolesťou bežnou, pričom bolesťami trpí sústavne a tieto sa mu nedarí utíšiť ani silnými analgetikami a podľa vyjadrenia lekárov budú trvalého charakteru a s pribúdajúcim vekom sa budú len zhoršovať. Ohľadom primeraného zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol, že je mladý, v živote, napriek tomu, že pochádza z rómskeho etnika, sa snažil niečo dokázať, pracoval ako murár, chcel byť uznávaným a úspešným športovcom, ktorý mal úspechy a bol pozývaný na športové akcie, prebojoval sa na ME v súťaži o najsilnejšieho muža Európy a len dopravná nehoda mu zabránila sa na tejto súťaži zúčastniť a pokračovať v športovej kariére. Dnes je z neho fyzická a psychická troska a nevie sa s následkami dopravnej nehody vyrovnáť. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že mu prizná 10-násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť a ďalšie 10-násobné odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. v napadnutých výrokoch navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny a navrhol dovolanie zamietnuť.

Vedľajší účastník sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1

O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom dovolania i uplatneným dovolacím dôvodom. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami len vtedy, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však nebola dovolacím súdom v konaní zistená, ani dovolateľom namietaná.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je dovoláním namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Existencia tejto vady nevyšla v dovolacom konaní najavo ani nebola dovolateľom namietaná.

Dovolateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.). V ďalšom sa dovolací súd zameril na posúdenie danosti tohto dovolacieho dôvodu.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právnym predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Predmetom konania bolo žalobcom uplatnené odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia titulom ublíženia na zdraví následkom dopravnej nehody, za ktorú zodpovedá žalovaný ako prevádzateľ motorového vozidla. Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval opodstatnenosť dovolania smerujúceho proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu v časti odškodnenia za bolesť zamietol a v časti odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi 13.443,54 €, čo predstavuje 10-násobné zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia a v prevyšujúcej časti jeho žalobu z tohto titulu zamietol.

Po preskúmaní veci dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba považovať za vecne správny.

Podľa § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 429 Občianskeho zákonníka, prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

V preskúvanom prípade bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobcovi bola spôsobená ťažká ujma na zdraví dopravnou nehodou, ktorej bol účastníkom a za ktorú zodpovedá vodič vozidla, ktorý bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom. V konaní bolo preukázané, že prevádzateľom motorového vozidla bol žalovaný, ktorý ako prevádzateľ zodpovedá žalobcovi za škodu spôsobenú mu na zdraví, vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla a je povinný poskytnúť žalobcovi z titulu ublíženia na zdraví jednorazovo odškodnenie bolesti a odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

Občiansky zákonník nevymedzuje pojem bolesť, ani pojem sťaženie spoločenského uplatnenia, ani to, v akom rozsahu a na základe čoho sa tieto práva priznávajú. Uvedené otázky s účinnosťou od 1. augusta 2004 sú upravené v zákone č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa § 11 tohto zákona, na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy. Týmto predpisom bola vyhláška.

Podľa § 1 vyhlášky, bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví (ďalej len „poškodenie na zdraví“) sa odškodňujú jednorázovo.

Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky, odškodňovanie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe tejto vyhlášky. Odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu liečenia.

Podľa § 2 ods. 2 písm. c) vyhlášky, odškodnenie za bolesť nepatrí za bolesť budúcu (následnú) a za bolesť vznikajúcu zo zmien predtým už existujúcich.

Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky, sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následky“). Odškodnenie za sťaženie spoločenského

uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti.

Podľa § 6 ods. 1 vyhlášky, pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku.

Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky, suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10.

Podľa § 7 ods. 1 vyhlášky, výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 60 Sk za jeden bod.

Podľa § 7 ods. 2 vyhlášky, celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 240 000 Sk; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 72 000 Sk.

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky, v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

Podľa prílohy vyhlášky, bodu A/I, ods. 6 písm. b) Zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, hodnotenie poškodenia na zdraví vykonané podľa odsekov 2 až 4 sa zvýši až o polovicu, ak poškodenie na zdraví vyžadovalo bolestivejší spôsob liečby, ako sú opätovné transfúzie a infúzie, alebo pri liečbe nastali komplikácie, ako sú zápal žíl, preležaniny, zápal pľúc a pod.

Podľa prílohy vyhlášky, bodu A/I, ods. 8 prvá a druhá veta Zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, ak poškodený utrpel súčasne viac poškodení, t.j. poškodenia, pri

ktorých každé postihuje iný orgán, prípadne viac chorôb z povolania a iných poškodení na zdraví, ohodnotí lekár každé zranenie osobitne. Plnou sadzbou počíta však iba poškodenie najzávažnejšie ohodnotené najvyšším počtom bodov (vrátane zvýšenia), zatiaľ čo ohodnotenie ostatných poškodení sa pripočíta tromi štvrtinami; pokiaľ by sa pritom dve alebo viaceré súčasne vzniknuté poškodenia hodnotili rovnakým počtom bodov, počíta sa plne len jedno z nich.

Podľa prílohy vyhlášky, bodu A/II, ods. 11 prvej a druhej vety Zásad pre hodnotenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, pokiaľ je sadzba ustanovená v rozmedzí, prihliadne lekár na závažnosť a na predpokladaný vývoj a priebeh vzniknutých zmien. Ak možno očakávať priaznivý vývoj (či už čo do intenzity alebo trvania následkov), hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia pri dolnej hranici bodového rozmedzia.

Podľa prílohy vyhlášky, bodu A/II, ods. 12 prvej a druhej vety Zásad pre hodnotenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, ak zistené zmeny spadajú pod niekoľko položiek tabuľky, urobí lekár najprv ohodnotenie všetkých týchto zmien podľa príslušných položiek. Pre konečný výsledok potom prevezme plne len zmenu najzávažnejšiu ohodnotenú najvyšším počtom bodov, zatiaľ čo súčet ostatných pripočíta iba polovicou.

Na základe uvedených právnych ustanovení, podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odvolací súd správne rozhodol, keď zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti odškodnenia bolestného tak, že žalobu zamietol s poukazom na znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgie, traumatológie, podľa ktorého bol bolestivý spôsob liečby žalobcu zohľadnený už vo zvýšení bolestného o polovicu podľa bodu A/I, ods. 6 písm. b) prílohy vyhlášky. K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný v súlade s bodom A/I, ods. 8 prílohy vyhlášky, v zmysle ktorého, keďže žalobca utrpel súčasne viac poškodení na zdraví, znalec správne ohodnotil každé zranenie osobitne a plnou sadzbou počítal poškodenie najzávažnejšie (ktoré zvýšil o polovicu z dôvodu bolestivého spôsobu liečby) a ostatné poškodenia pripočítal v ich maximálnom bodovom ohodnotení a v súlade s týmto ustanovením ich správne znížil na tri štvrtiny. Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky, v bolestnom, určenom podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe vyhlášky, poisťovňou už žalobcovi poskytnutom, bolo zahrnuté odškodnenie bolesti spôsobenej poškodením na zdraví i jeho liečením (odstraňovaním následkov) a je primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu

liečenia. Podľa znaleckého posudku bol priebeh liečenia štandardný a primeraný utrpeným zraneniam z hľadiska bolestivosti ako aj dĺžky liečenia a z dokazovania nevyplývalo, že by žalobca pociťoval mučivé útrapy alebo neznesiteľnú bolesť. Konkrétne, zo znaleckého posudku na č.l. 89, z ktorého oba sudy vychádzali vyplývalo, že intenzívne bolesti ohľadom rozostupu spony lonových kostí so zlomeninami ich priľahlých častí u žalobcu pretrvávali 2-3 dni po úraze a znalec ich ohodnotil podľa 5-stupňovej škály bolesti stupňom č. 4 ako silná bolesť, ktorá po troch dňoch prešla do strednej bolesti (stupeň bolesti č. 3) a neskôr malej bolesti (stupeň bolesti č. 2). Z posudku zároveň vyplývalo i to, že po poslednom traumatologickom vyšetrení 5. septembra 2002 žalobca nepredložil žiadne lekárske správy ohľadom liečenia a vyšetrení, z čoho vyplýva, že liečba bola štandardná a nevyžiadala si následnú hospitalizáciu, nedošlo k infekcii rán ani zápalom, ani po skončení liečenia nedošlo k operácii, ktorá by mala príčinu v pôvodnom poškodení na zdraví. Kontrolným znaleckým dokazovaním bolo v konaní taktiež preukázané, že pri dopravnej nehode nedošlo k podvrtnutiu krčnej chrbtice ani pohmoždeniu ľadviny s krvácaním do moču ako preukazoval žalobca lekárskeho posudkom na č.l. 6, ktoré kontrolné znalecké dokazovanie nakoniec ani sám nenamietal. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň uvádza, že i keby žalobca trpel následnou bolesťou (čo v konaní preukázané nebolo), podľa § 2 ods. 2 písm. c) vyhlášky, odškodnenie nepatrí za takúto budúcu (následnú) bolesť, ktorá sa odškodňuje v rámci nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. V preskúvanom prípade odvolací súd správne (na rozdiel od prvostupňového súdu) osobitne posudzoval dôvody pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť a osobitne dôvody pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel pritom k správne záveru, že zvýšenie odškodnenia podľa bodu A/I, ods. 6 písm. b) prílohy vyhlášky je primerané a že v prejednávanej veci nie sú dané okolnosti hodné osobitného zreteľa. Ďalšie zvýšenie podľa § 7 ods. 3 vyhlášky prichádza do úvahy iba v ojedinelých prípadoch, ak ide napríklad o zvlášť mučivé stavy (u žalobcu neboli zistené) a stavy podľa A/I, ods. 6 písm. a) – c) prílohy vyhlášky, ak ani zvýšenie odškodnenia o polovicu by sa nejavilo primeraným.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odvolací súd správne rozhodol i v časti odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 13.443,54 € ako 10-násobok odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia a v prevyšujúcej časti jeho žalobu

z tohto titulu zamietol s poukazom na bod A/II, ods. 12 prílohy vyhlášky.

V preskúmvanej veci okresný súd vychádzal zo základného bodového ohodnotenia – 1000 bodov, keď na základe znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgie, traumatológie, priznaných 350 bodov zvýšil dvojnásobne na 700 bodov, ku ktorých pripočítal na základe znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatria a sexuológia priznaných 300 bodov (resp. $\frac{1}{2}$ zo 600 bodov podľa posudku znaleckého ústavu). Vychádzajúc z tohto bodového ohodnotenia potom odškodnenie zvýšil z dôvodov hodných osobitného zreteľa 20-násobne. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na bod A/II, ods. 12 prílohy vyhlášky, podľa ktorého, ak zistené zmeny spadajú pod niekoľko položiek tabuľky, urobí lekár najprv ohodnotenie všetkých týchto zmien podľa príslušných položiek. Pre konečný výsledok potom prevezme plne len zmenu najzávažnejšiu, ohodnotenú najvyšším počtom bodov, zatiaľ čo súčet ostatných pripočíta iba polovicou. V súlade s týmto ustanovením potom odvolací súd správne vychádzal zo základného bodového ohodnotenia 775 bodov, keď k priznaným 600 bodom na základe znaleckého posudku znaleckého ústavu v odvetví psychiatria a sexuológia, za položku 252 pripočítal 175 bodov ako $\frac{1}{2}$ z priznaných 350 bodov za položku 321c na základe znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odvetvia chirurgie, traumatológie.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd prvého stupňa nesprávne zvýšil priznaných 350 bodov za položku 321c na dvojnásobok, a tak vychádzal nesprávne zo 700 bodov za túto položku. Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky sa zvyšuje suma zodpovedajúca základnému počtu bodov až na dvojnásobok a nie počet bodov ako nesprávne vyvodil prvostupňový súd. Znalec v preskúmvanom prípade ani neodporučil zvýšiť počet bodov na dvojnásobok, ale v súlade s § 6 ods. 2 vyhlášky hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

Pokiaľ ide o zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky, odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa dospel k zhodnému právnomu záveru, že v prejednávanej veci sú dané dôvody pre toto zvýšenie, napriek vyjadreniam znalcov, že z ich medicínskeho hľadiska nejde o prípad hodný osobitného zreteľa. Odvolací súd na rozdiel od prvostupňového súdu však bol toho právneho názoru, že primeraným je 10-

násobné odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca je samostatne mobilný, sebestačný v osobnom živote a nepreukázal ani mimoriadne zapojenie sa do spoločenskej, kultúrnej, rodinnej, politickej či inej oblasti života a pri športovej činnosti v kulturistike išlo o športovú aktivitu na regionálnej úrovni, nebol pred úrazom mimoriadne aktívny, ani nepreukázal, že by mal predpoklady sa mimoriadne uplatniť v spoločenskej, kultúrnej, športovej či inej oblasti života a v tomto smere neunesol dôkazné bremeno pre priznanie 20-násobného zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, odvolací súd rozhodol správne s prihliadnutím, že k súčasným obmedzeniam žalobcu prispelo i to, že sám napriek odporúčaniam lekárov nerehabilitoval a neredukoval svoju telesnú hmotnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň konštatuje, že uvedené obmedzenia, na základe ktorých bol žalobcovi priznaný 10-násobok odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia sú podľa platnej právnej úpravy zahrnuté už v základnom bodovom ohodnotení, resp. v možnom zvýšení až na dvojnásobok podľa § 6 ods. 2 vyhlášky, keďže podľa § 4 ods. 1 vyhlášky, toto sťaženie sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb, pre plnenie jeho spoločenských úloh. Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky, prichádza do úvahy mimoriadne zvýšenie ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia len celkom výnimočne, a to vtedy, keď kultúrne, športové či iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na vysokej úrovni a mimoriadne (obdobne (Rc) 1 Cz 60/88, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 90/2004 – (Rc) 74/2005).

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolateľ napadol dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie nie je postihnuté ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd nepriznal v dovolacom konaní úspešnému žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.), pretože žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnil a vedľajšiemu účastníkovi žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

: